

Онзи, който знае

БЪЛГАРИТЕ ТАКИВА, КАКВИТО СА

София, 2023

© Издателство „Изток-Запад“, 2023

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Николай Поппетров, предговор, 2023

© Румен Петков, послеслов, 2023

© Николай Филипов, превод, за книгата, 2023

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2023

ISBN 978-619-01-1204-4

БЪЛГАРИТЕ ТАКИВА, КАКВИТО СА

**АВТОР:
ОНЗИ,
КОЙТО
ЗНАЕ**

ИЗДАДENO ОТ ПАТРИОТИЧНАТА АСОЦИАЦИЯ
ЛОНДОН

Превод от английски
Николай Филипов

Съдържание

Предговор (*Николай Поппетров*) 7

Българите такива, каквито са

Истината за Източна Румелия..... 15

Българските зверства..... 15

Югоизточна Европа 16

Руският кръстоносен поход
от 1877 г. и неговите последици 18

Нашата традиционна политика..... 19

Гърците, а не славяните
трябва да наследят турците..... 21

Авторите на революцията 23

Политиката на Англия 25

Протест на сърби и гърци..... 27

Опасността от пан-България 29

Русия не трябва да завзема Константинопол..... 30

Външен вид и характер на българите..... 31

Контрасти между българите и турците	35
Материалното състояние на българите	37
Българската свирепост	41
Доказателствата на г-н Арчибалд Форбс.....	46
Добро поведение на турците.....	50
Дяволското варварство на българите.....	52
Кланета, грабежи и насилие.....	53
Още доказателства за жестокостите.....	55
Кланета и безчинства срещу евреите	66
Турската храброст и търпеливост.....	72
Послеслов (Румен Петков)	79
За книгата.....	81
За Патриотичната асоциация	81

Предговор

Българските читатели, свикнали да бъдат запознавани с текстове от приятели на България, и с такива, които защитават български каузи, ще бъдат изненадани от срещата с тази книга.

Тя е политически памфлет, типичен пример за поднасяне на фалшиви новини. Основният мотив в нея е изцяло негативен образ на българите, многократно акцентирани на всевъзможни техни отрицателни качества.

Брошурата „Българите такива, каквито са“, издадена в Лондон през 1885 г., отразява реакцията в някои консервативни среди на Великобритания от извършената в Пловдив на 6 септември 1885 г. революционна акция – Съединението на Княжество България с Източна Румелия.

По същество обаче текстът преди всичко е изложение с вътрешнополитическо предназначение, използващ външнополитическа проблематика. Той има за задача, факт, който не подлежи на съмнение, да мобилизира политически симпатизанти около твърдението за опасността, която би донесла за британската политика една подкрепа за българската кауза.

За целта на преден план е изведена геополитическата визия за заплахата от руските аспирации в района на Проливите за британските интереси. Теза, актуална и с руско-британските противоречия за Афганистан, и с опасността руският империализъм да превърне България в основно оръдие за руските интереси в района на Проливите и Константинопол.

Характерно за публикацията е манипулирането с факти и твърдения, използването като основен пример България, една далечна страна, за която широката британска публика има ограничени или съвсем слаби познания. Груби фактологически грешки, изопачаване на хронологията на събитията, пренебрегване не само на добрия тон, но и явното нежелание да се познава един народ са основни белези на изложението.

Типично за стратегията на анонимния автор е представяне на поведението на българското население по време на Руско-турската война от 1877–1878 г. като поредица от брутални насилствени действия срещу мирното турско население; пренебрегване на широко известни факти за изстъпления, извършени от войските на Сюлейман паша, както и на паравоенни банди; безкритична идеализация на турците, демонизиране на българите, описвани с набор от най-отрицателни качества – от морални до физически. На яростна критика е подложено поведението на британските политици, симпатизирали на българите по време на събитията от 1876–1878 г. Примитивната русофобия и

страхът от руската експанзия съжителстват с безгранична туркофилия и презрително отношение към българския народ.

Защо е актуален този глас от далечното минало?

Вън от съмнение е, че за българите в ново и най-ново време има както изразени симпатизанти и не-предубедени наблюдатели, така и силно разпространени превратни представи. Историческите примери за подкрепа, дори за безрезервна защита на българския народ, са всеизвестни. Значително по-малко се знае за отрицателното отношение, за враждебност и преднамереност.

Непознаването на подобни становища обаче реално ограничава маневрените възможности на българската общественост и дипломация да реагира, както и да се ориентира в сложните конфигурации на голямата европейска политика. Достатъчно е да си припомним ситуацията от лятото на 1913 г. след Втората балканска война и от 1919 г., когато се изработва Ньойският мирен договор.

Предлаганата на читателя книга не е нито първият, нито последният текст, в който ще се открият гротескови преувеличения, доведени до абсурдност, и с нищо непредизвикани нападки. Без съмнение, той създава тягостно впечатление с неприкритата омраза на автора към българите.

От целия текст лъха безочливо високомерно имперско отношение към националното движение на българите, безапелационни оценки от типа на „Дребни варварски народи“ или „полуварварска

страна“. Поразява с бруталната си откровеност очертаната външнополитическа стратегия: „В бъдеще трябва да направим всичко по силите си, за да обуздаем дивашкия славянски елемент на Балканите.“

Още по-обидно е, че целта на изложението е участието в политически борби и дезавуиране на политически противници на място и в ситуация, която няма нищо общо нито с българската национална кауза за момента, нито с нравствените качества и добродетели на българския народ.

Брошурата е свидетелство за това как в голямата политика на Великите сили интересите на малките държави нямат никаква стойност.

Обективният прочит на текста изисква да се отбележи, че в него се срещат и твърдения, които изискват внимание – за антисемитските прояви на руски войници, за големите маси турски бежанци или за високия жизнен стандарт на българския селянин в сравнение с живота на руския мужик.

За реалното значение на текста може да се каже, че не успява да внуши доверие в предлаганото отношение към българския въпрос. Обратно на съветите на анонимния автор от Патриотичната асоциация, британската политика към България фактически подпомага успешния завършек на делото по Съединението. Още на 12 септември 1885 г. британският министър-председател лорд Солсбъри дава знак, че Лондон ще се застъпи за българските интереси.

Това обаче не означава, че подобни публикации трябва да се пренебрегват. Налагането на отрицателни образи, повтарянето на негативни характеристики създават латентни нагласи, които при екстремални събития могат да определят междудържавни отношения (примерите от ситуации, в които е въввлечена България от различни периоди на XX в., са категорични аргументи в полза на подобно твърдение).

Текстът „Българите такива, каквито са“ е един малък пример за груба историческа спекулация, който обаче трябва да се познава. Историята, не само българската, а и световната е изпълнена с горчиви примери за опасността от самодоволното ограничаване само до публикации, изпълнени с положителни оценки за нас самите.

Николай Поппетров

**БЪЛГАРИТЕ
ТАКИВА, КАКВИТО СА**

**АВТОР
ОНЗИ, КОЙТО ЗНАЕ**

*ИЗДАДЕНО ОТ
ПАТРИОТИЧНАТА АСОЦИАЦИЯ*

**ЛОНДОН
ПАМФЛЕТНА СЛУЖБА**

Истината за Източна Румелия

Революцията в Източна Румелия заплашва да отвори отново целия Източен въпрос. Сърбия и Румъния вече мобилизират силите си, а в Гърция цари голямо вълнение. Това не значи, че тези държави са ядосани на турците. Те са силно по-дозрителни една към друга. Гърците, сърбите или румънците, ако бъдат попитани сега, ще признаят, че предпочитат турците пред дивите българи, които с насилствените си действия току-що нанесоха удар за надмощие на Балканския полуостров. Истината е, че от всички раси, населяващи Югоизточната част на Европа, турската векове наред е била единствената годна да управлява. Османците бяха по-малко умни от гърците, по-малко трудещи се от българите, по-малко сръчни от румънците и по-малко меки от сърбите, но бяха управляваща раса – тоест бяха по-смели, по-честни, по-решителни и много по-толерантни от всеки или от всичките им поданици. Никога не е имало такава пълна заблуда, каквато бе завзела английските умове през 1876–1877 г. по отношение на турците.

Българските зверства

Българското въстание избухна в началото на 1876 г. близо до Филипопол на главния път на империята. Сърбия и Черна гора се въоръжа-

ваха, Русия заплашваше Турция с огромната си сила. В района на бунта нямаше турски войници. По хитрите и злонамерени съвети на генерал Игнатиев, руския посланик, местните войски бяха използвани за спиране на въстанието, което беше извършено със значителна жестокост. Нищо от зверствата, за които се съобщаваше в английската преса, не се е състояло. Игнатиев е имал свои агенти на място и английските вестници се отдадоха с готовност на играта на изкусния руснак. Тогава разпространението на тези жестокости беше ново за обществеността. Стръскащите разкази бяха ужасно преувеличени, а ужасът бе умело раздухан от четниците, които се надяваха да хвърлят върху британското министерство отговорността за турската жестокост. Оттук и по-голямата част от нашите хора останаха заблудени и подведени от тази агитация и смятаха турците за „отвратителни“ и „античовечни“. Всъщност почти не е имало турци, замесени в тези жестокости. Въстанието бе потушено от самите българи, т.е. от помациите – българските селяни мюсюлмани, които бяха вбесени от ужасните изнасилвания, извършени от бунтовниците с жените им.

Югоизточна Европа

За да бъде разбрано правилно положението в Югоизточна Европа, никога не бива да се забра-

вя, че тя е такова струпване на разнообразни и враждебни една към друга раси, каквото няма в никоя друга част на света. Вълна след вълна от варварски нашествия са преминавали през Дунава и Балканите между VI и XV в. Те затрили старата гръцка империя, като носели разруха, но и оставяли по нещо след себе си. Тези последователни нахлувания днес са представени от сърбите, българите, босненците, черногорците, татарите и румънците, които населяват тези страни. Тук са и елините (гръците християни), и различните албански родове, които са много древни жители на страната. Последни са дошли турците, които завладели всички останали през XIV и XV в., запазили реда в целия регион в продължение на пет века и позволили на различните християнски раси свободно да изповядват своята религия, да спазват обичаите си и да говорят езика си.

Това от страна на турците е било груба грешка. Ако османците бяха наложили езика и религията си върху християнските си поданици, както сега Русия налага своите върху поляците и арменците, Османската империя щеше все още да е силна и непобедима. Но за турското завоевание тези различни националности завинаги са щели да се държат за гушите, както всъщност биха направили и сега, в днешния XIX в., ако силната ръка на Германия, Австрия и Англия не ги бяха обуздали, понеже тъй много се ненавиждат – дори повече, отколкото изпитват неприязън към турците.

Руският кръстоносен поход от 1877 г. и неговите последици

Неотдавнашното нападение на Русия срещу Турция беше описано като война за „освобождение“ и силен удар, нанесен в името на „свободата“. Не беше нищо подобно – нито в целите си, нито в резултатите. Това беше опит на най-назадничавата и деспотична сила в Европа да достигне великата цел, към която се стреми от векове. Руската тирания използва името на тази „свобода“ – която тя напълно отказва на своя народ, – за да гъделичка ушите на невзискателните наблюдатели от Западна Европа и най-вече от Англия. Това ѝ се удаде доста добре. Въпросът, дали ще има война, дълго време се определяше като съмнителен. Прекрасните качества на турския народ се затвърдиха и те за малко не успяха да се преборят с руснаците, румънците, сърбите и черногорците. Неравенството обаче беше твърде голямо. Накрая Турция беше победена и разпокъсана. Резултатите от войната бяха изстребването от българи и руснаци на един милион души от мирното и трудолюбиво мюсюлманско селячество на Балканския полуостров. Убийствата, безобразията и опустошенията царуваха повсеместно. Бяха извършени безчестни постъпки в такъв огромен мащаб и с толкова голяма жестокост, че едва ли е възможно да бъдат сравнени с други примери от световната история. Може би опустошенията на хуните през VI в. и разрушенията, извършени от Чингис хан през XIII в., донякъде се доближават до

зверствата, извършени от „християнските“ славяни, руснаци и българи, върху турските жени и деца през XIX в. Обширни доказателства за тези ужаси ще бъдат дадени по-късно.

Тази ужасна война от 1877 г. унищожи направеното от поколения. Тя възроди и възпламени стократно старите съревнования и религиозни противоречия, които изчезваха. Тя не само причини жестоки разрушения на един милион от най-благородното селячество на света, което имаше правото да живее и да бъде щастливо също толкова, колкото и християнските си съседи, но това проправи пътя за последващи войни, още по-варварско изтребление и нечовешки зверства в бъдеще. Човек или правителство, които направят нещо, с което да предизвикат отварянето на Източния въпрос, са най-смъртоносният враг на човешката раса. Толкова ужасни са неизбежните последици от войната в този кипящ казан от различни и враждебни раси и интереси, толкова варварски са самите състезания, че е нужно да се положат всякакви усилия, всякакви жертви, за да се предотвратят вълнения в Югоизточна Европа и Мала Азия.

Нашата традиционна политика

Източният въпрос се състои от два фактора: (1) постоянната враждебност на тази съвкупност от различни раси и необходимостта да бъдат предпазени от взаимно унищожение; (2) амбицията на

Русия да завладее Константинопол, кралицата на градовете и ключ към два континента, и от огромно значение е да не се позволява на Русия да се докопа до Константинопол.

Традиционната политика на Англия добре разпознаваше тези факти. Не беше нова политиката, измислена от лорд Биконсфилд, която през 1878 г. попречи на Русия да вземе наградата, която почти беше в ръцете ѝ. Това беше политиката на английските държавници от отминалите векове – политиката на Пит и най-вече на Палмерстън. Съвсем същата политика накара г-н Гладстон да бъде част от министерство, започнало Кримската война, и да пропилее 100 000 000 лири и 50 000 живота през 1854 г., за да надвие руските намерения. Такава винаги би била политиката на Англия, стига безумният сантиментализъм и срамният фанатизъм да не бяха отклонили от правия път една голяма английска партия. Пролята е повече кръв и повече човешки нещастия са причинени от българската жестокост, отколкото от Наполеоновите войни. Нито една държава в Европа не постигна такъв напредък, както Турция за двадесет и три години, между 1854 и 1877 г. България беше един от най-процъфтяващите региони в Европа. Неприязънта между мюсюлмани и християни почти беше изчезнала. Още едно поколение с еднакво мирно развитие да бе имало и различните раси на Османската империя можеше да живеят заедно в мир. Гръцкият елемент се самоутвърждаваше все повече. Интелектуално той бе най-ярък. По-голямата част

от търговията и богатството на Константинопол беше в ръцете на гърците. Много гърци заемаха високи постове в османското правителство. Беше ясно, че ако бъдещето не принадлежеше на турците, то щеше да бъде на елините или на елините и турците заедно.

Това, разбира се, не се нравеше на Русия. Тази сила винаги е полагала грижи да потиска гръцкия елемент, където може, тъй като руснаците разпознават в лицето на гърците една почти толкова опасна за техните амбиции раса, колкото е и турската. Политиката на Русия беше, първо, да намеси в един нов и пагубен конфликт расата и религиозните омрази в пределите на Османската империя и, второ, да тласне своите славянски родственици, свирепите българи, както срещу Гърция, така и срещу Турция. Съответно руските нашественици, особено с нападенията на Гурко из Балкана през юли и август 1877-а, водят брутална война в Румелия и насърчават българите да избиват масово турците и да гонят гръцкото население.

Гърците, а не славяните трябва да наследят турците

Към края на войната Русия се опита да създаде една велика пан-България точно през Балкана от Дунав до Егейско море. Такава държава би била не само постоянно готов инструмент за руска атака срещу Константинопол, но и смъртоносен удар спрямо

надеждите на гърците, които винаги са се стремили, и то справедливо, към връщането на турската сила на юг от Балкана. В интерес е на тази страна гърците, а не славяните, ако се разпадне Османската империя, да бъдат нейни наследници. Гъркът е по инстинкт, интерес и традиция наш приятел. Българинът е агент на Русия и би ограничил британските продукти, както Русия го прави. Гърците са много по-висша раса от българите и е вероятно да се отнасят справедливо към мюсюлманското население. Гърците не са така изпълнени с омраза към другите християнски народи, както са българите, и в същото време албанците и гърците имат много общо. Освен това гърците в миналото са били владетели на всички тези страни. Поради това не може да има съмнение, че е справедливо, а също и изгодно за Англия да види това, ако някоя друга раса трябва да наследи Турция на територията между Балкана и Егейско море, то това трябва да са елините, а не българите. С чудовищно, но не необичайно пренебрегване на британските интереси и с не по-малко характерно непознаване на историята политиците от групата на г-н Чембърлейн сега се превъзнасят заради Румелийската революция и нарушаването на Берлинския договор като демонстрация на грешката на лорд Биконсфилд. „България не биваше да бъде разделяна от Румелия“, казват те. „Силата на народната принадлежност е твърде силна за дипломатическите договорки“ и т.н. и т.н. А формирането на голяма България през 1878 г. не само че беше враждебно към Турция – на

него се противопостави Австрия, мощно бе осъдено от Гърция, Румъния и Сърбия, – тоест от всеки интерес на Балканския полуостров. Абсурдно е да се приема, че на всяка дребна варварска нация на изток трябва да бъде даден път. Да предположим, че ирландците в Ирландия, които са пет милиона, пожелаят да бъдат обединени в управлението на ирландците в Америка, които са десет милиона като численост, какво би казал дори г-н Чембърлейн? Той вече заплаши господин Парнел, ако създава проблеми, с превъзхождащите ги сили на тридесет и двата милиона англичани и шотландци.

Авторите на революцията

Истината е, че източните румелийци, официално под турска власт, но реално автономни, имаха по-свободна и по-добра конституция от българите, които бяха под управлението на княз Александър. През 1888 г. този млад владетел отхвърли конституцията и няколко години управлява деспотично. Наскоро частично отслаби абсолютизма си, но е заобиколен от руски генерали и чиновници. Тази революция е дело на панславянските общества, разположени на юг от Балкана от 1878 г. Седалището им е в Москва и работят в пълна хармония с руското правителство. Възможно е в този случай те да са се преместили без прякото одобрение на царя. Но това не е вероятно, макар че, без съмнение, руското правителство ще положи специални

усилия, за да създаде впечатление за невинност. Но ако на Портата бъде поставен ултиматум от Русия срещу турските действия, ще бъде доста ясно откъде идва първоначалният тласък за революцията. Не е трудно да се организират такива бунтове в полуварварски страни. Славянските комитети са майстори в изкуството да предизвикват вълнения и да създават привиден ентузиазъм. Без съмнение бляскавите телеграми за „патриотизъм“ и „единодушие“, „батальони, маршируващи към фронта“, „жени, оглавяващи движението“, „стичащи се доброволци“ и др. под. са скалпени от революционните комитети с цел да впечатлят Европа. Една важна новина обаче идва от Сърбия, която оповестява, че „масово българското селско население минава границата, за да избяга от военния данък“. И все пак българите са привърженици на войната. Те се забавляваха добре по време на последната борба. Докато руснаците и турците се сражаваха до смърт, те играеха ролята на чакали и се наслаждаваха на пляката. Българите убиха десетки хиляди от безпомощното турско селско население, изнасиха жените и иззеха имуществото на техните съседи мюсюлмани. Вероятно половината от дееспособното българско население щяха, ако си бяха получили заслуженото, да бъдат обесени за убийство, изнасилване и грабеж. Те биха поискали още едно заклинание от сатурналиите, на което се наслаждаваха преди осем години. Още от войната те нарушават Берлинския договор точно както им е угодно. Сигурността на хората и имущество-

то в Румелия и България беше гарантирана с този договор на жителите от мюсюлмански произход. Това обещание е като писмо от мъртвец. Грубо и ужасно се отнасят към злочестите мюсюлмани, оцелели от клането от 1877 г. На повечето от тях са им отнети земята и имотите. Хиляди са оставили всичко, което притежавали, вместо да се подлагат на постоянни обиди и възмущение от мръсните български бюрократи. На някои места, както в района на Шумла и в района на Кърджали в Източна Румелия, се извършват скандални актове на насилие срещу мюсюлманите и особено спрямо техните жени. Гърците в Румелия също са подложени на тормоз и преследване от българските власти. Наскоро и езикът им е бил забранен. Все още има турци, чието имущество не е разграбено, и вероятно скоро ще чуем новини за повторение на мрачните дела от 1877 г. Вероятно заплахата на княз Александър „да обезоръжи мюсюлманското население“ означава именно това. Те отдавна са обезоръжени; и това е само евфемизъм, отнасящ се до нови кланета и изземване. За това, че обвиненията, повдигнати тук срещу българите, не са най-малко преувеличени, ще бъдат дадени най-обширни доказателства по-нататък.

Политиката на Англия

Каква тогава трябва да бъде политиката на Англия? Отговорът е прост – *строго прилагане на*

Берлинския договор заедно с Германия и Австрия. На княз Александър и неговия панславянски екип трябва да се заяви ясно, че трябва да поемат на север от Балкана и да възстановят свободната конституция на Източна Румелия. Ако откажат, турското правителство трябва да бъде упълномощено да ги изпрати обратно и да бъде защитено от руското отмъщение. Опасността сега се крие не в действието, а в бездействието. Ако голямата България бъде приета за *fait accompli* (свършен факт), това няма да успокои ситуацията на Балканите, нито ще бъде в някакъв смисъл решение на въпроса. Това ще подтикне всички други националности към нови резолюции. *Единствената надежда за мир е в бързото възстановяване на статуквото.* Правомощията трябва ясно да показват, че Берлинският договор не може да бъде нарушаван. В бъдеще трябва да направим всичко по силите ни, за да обуздаем дивашкия славянски елемент на Балканите и да подкрепяме гърците. Все още не е настъпил моментът, в който Гърция може да бъде самостоятелна. Гърците и турците могат да процъфтяват само чрез общо разбиране и чрез единство. Безкрайната смелост на турчина и интелектуалната проницателност на гърка биха създали една прекрасна комбинация. Заедно те могат да държат на своето; отделни или, още по-лошо, враждебни един към друг и двата народа ще бъдат смазани от бруталния и нахален българин, който е подкрепен от Русия.

Протест на сърби и гърци

Наскоро бяха публикувани две забележителни изявления от представители на други основни националности на Балканите. Сръбският министър в много откровена и държавническа реч в Лондон на 28 септември каза следното:

„Не се колебая да заявя, че ние в Сърбия съжаляваме дълбоко за скорошните събития в Източна Румелия. Смятаме, че е неразумно всяка националност на Балканския полуостров да разкъсва на части Берлинския договор. Той носеше подписите на всички Велики сили и с всичките си недостатъци беше фиксирана, категорична и разбираема основа, върху която всички бихме могли да се постареем да работим сериозно, за да заслужим по-нататъшното и по-голямо доверие на Европа [аплодисменти]. Политиката на Сърбия беше и в този момент е, че сърбите, българите, гърците (и не изключвам турците, защото оставането им в Константинопол е условие за нашата независимост) трябва чрез взаимни отстъпки да установим баланс на силата и интереса помежду си, който баланс, изключвайки всякакво превъзходство на едни или други, би им позволил един ден да създадат федерация, силна отвътре заради свободата на нациите и силна отвън заради комбинацията от техните военни сили. Ние, които лоялно се подчинихме на подписите на Великите сили и дори сега сме готови да ги спазваме, имаме право да очакваме, че няма да бъдем наказани мо-

БЪЛГАРИТЕ ТАКИВА, КАКВИТО СА

рално и политически от Европа, докато тя възмезди онези, които умишлено разкъсаха на парчета един от най-тържествените ѝ международни договори [аплодисменти]. В заключение ще добавя, че възлагаме големи надежди на Англия.“

Гръцките румелийци също се изказаха чрез свободния глас на своите студенти в Париж. Те споделят следното пред Франс Прес:

„Справедлив и енергичен протест срещу изявление на Филипополис, според което малцинствата, дори гръцки и турски, са изпратили делегации, за да благодарят на правителството на провинцията. Ние сме в състояние да ви уверим, че ако българите са наложили този ред на малцинствата на някои гръцки села, разпръснати сред славянското население, те са го направили без съгласието на по-голямата част от гръцкото население. Това гръцко малцинство включва не по-малко от 60 хил. души. То е възмутено от нарушаването на Берлинския договор от властите на автономната провинция и изтощено от непрекъснатото преследване от страна на българите на учещите в гръцките училища в страната. Предпочитаме хиляда пъти турската династия.

За съжаление няма кой да ни чуе; но не бива да бъдем представяни пред очите на Европа като готови да приемем сливането на расите сред панславянското население. Предпочитаме да останем турци, при условие че ни се разрешава понякога да четем на глас в нашите училища славната ни ис-

тория и да пазим традициите си. Във време, когато всички сме на път да се преобразим в българи, пред Франс Прес ние, гръцките ученици румелийци, се обръщаме от името на нашите сънародници, които, притиснати от съкрушителното мнозинство на славяните, не смеят да повишат глас.“

Тези изказвания доказват това, което всички освен нашите безумни английски хуманитаристи и ултрарадикали винаги са знаели – че в момента само турците могат да управляват Османската империя.

Опасността от пан-България

Опасностите от допускането на тази нова пан-България са очевидни. Ако България и Румелия се обединят, ще станат твърде мощен форпост на руската сила, а това не бива да се допуска. Всички останали малки държави виждат това и остро се противопоставят. Но българите няма да се спрат с Източна Румелия. Вече предявяват претенции и към Македония, чието население не е дори тридесет процента българско. Гърция и Сърбия също претендират за Македония и двете се готвят да наложат мнението си с военни действия. Те ще запазят мир, стига да се спазва Берлинският договор; но ако бъде нарушен, ще настане люта битка между всички тях. Ужасите на войната – в която сърби, гърци и българи се бият едни срещу други и срещу

турците – на арената на борбите в Югоизточна Европа са твърде ужасяващи за обмисляне. На всяка цена това трябва да бъде предотвратено, макар само в интереса на нашето общо човечество.

Русия не трябва да завзема Константинопол

За Англия зад всичко това стои един важен въпрос. Руската власт, винаги нетърпелива и бдителна, е насочена към Мала Азия. Тази великолепна страна със своето войнствено население не трябва да се превръща в плячка на деспота от Санкт Петербург. В приближаващата битка за Индия би било лудост от наша страна да позволим на Русия да командва огромните ресурси – в пари и богатство, и стратегическа позиция – на долините на Тигър и Ефрат. Опасността е много по-непосредствена, отколкото мнозина смятат. Най-малкият признак за движение на Русия към Ерзурум трябва да получи ответ, изразяващ се в изпращането на нашия флот към Черно море. Всеки мъж, отнет от Турция, сега е за нас нов британски живот в борбата за Индия. Все още има 300 000 доблестни османски воители, които могат да станат наши верни съюзници в смъртоносната борба за империята на изток, която през последните пет години стана неизбежна. Нека бъдат унищожени, нека бъдат завладени и погълнати от Русия и загубата им ще трябва да бъде изкупена – ако наистина някога може да бъде

изкупена – от костите и плътта на нашия собствен народ. Следователно всеки англичанин независимо от неговата партия, който желае доброто на своята страна, на Индия, на свободата и на най-добрия интерес на множеството раси, населяващи Балканския полуостров, не трябва да прави нищо, нито на думи, нито на дела, за да помогне на този славянски заговор в България. Министерството на кралицата не бива да се смущава да поддържа интересите на Великобритания. Много, далечни и ужасни са проблемите, дължащи се на тази дребна суматоха във Филипопол. Съдбата на милиони, може би на нашата собствена империя, може да е в опасност. В името на човечността и в интерес на тяхното благородно господство нека сега англичаните да действат като държавници и патриоти, а не като фалшиви сантименталисти и предводители. Не позволявайте нашият народ да бъде подведен от срамен вик за „националност“, което означава само руско укрепване, нито от неясни общи приказки за „свобода“, което означава само разрешение за грабеж и избиване на всички неславянски раси. На Русия никога не трябва да се разрешава да завземе Константинопол или Мала Азия.

Външен вид и характер на българите

За българина бяха нарисувани доста на брой забавни картинки от сантименталисти, които не знаят нищо за истинския му характер и състоя-

ние. Необективни и предубедени политици, които искат само да очернят турците и по този начин да навредят на британското министерство, което подкрепя Османската империя, както и на традиционната политика на Англия, се впуснаха във възторжени речи за този надигащ се народ. Достатъчно е да се каже, че от всички раси, населяващи Югоизточна Европа, българите са най-малко достойни и най-неприятни. Противни на външен вид, жестоки и зловещи по природа, крайно варварски и безпощадни в отношението си към своите мюсюлмански съседи, българите не заслужават съчувствие. Истинският им характер се прояви по време на последната руско-турска война. Англичани, които излязоха с най-силните си антитурски предразсъдьци, предразположени да смятат българите за потиснати ангели, а турците – за напълно антихуманни, скоро се оказаха разочаровани. Навсякъде, освен при първото потушаване на българското въстание през май 1876 г. около Филипопол, турската армия и хората се държаха изключително добре към своите християнски съседи. Нито т.нар. „български жестокости“, грубо преувеличени от чуждестранните журналисти, отговаряха на целта на английския фанатизъм, извършен от турците. Те бяха дело на помаци (т.е. български селяни мохамедани), които бяха провокирани от бунта и зверствата, извършени от християнските им съселяни, сред които живееха. Дори г-н Макгахан, известният американски кореспондент, който написа много от налудничавите истории против тур-